

या.शि.क

१-भा.क

अ. नं. १

या.शि.क
का.का.के

का.३

१७/११

①

श्रीगणेशायनमः॥ हरिःॐ हिरण्यवर्णीहि

॥ श्रीः ॥ मध्येवर्तुलमंडलमादित्याय ॥ आग्नेय्यांचतुरस्त्रं सोमाय ॥
 ॥ दक्षिणे त्रिकोणमंगारकाय ॥ ईशान्यां बाणाकारं बुधाय ॥
 ॥ उत्तरे दीर्घचतुरस्त्रं बृहस्पतये ॥ प्राकृष्यं च कोणं शुक्राय ॥ १ ॥
 ॥ श्वेमेधनुराकारं शनैश्वराय ॥ नैर्ऋत्यां श्वेपकारं राहवे ॥ वाया ॥
 ॥ व्याध्वजाकारं केतवे ॥ शुक्राकौ प्रोत्तुरेव नैयो गुरुसौम्या ॥
 ॥ बुधश्चुरेवो ॥ प्रत्यक्षुरवः शनिः सोमः शेषो दक्षिणतो मुरवाः ॥ स ॥
 ॥ पवितारं अग्निं ईश्वरे ॥ सोमं अपः उमा ॥ अंगारकं भूमिं स्कंदं ॥ बु ॥
 ॥ प्रधं बिम्बुनारायणं ॥ बृहस्पतिं मिंद्रं ब्रह्मणस्पतिं ॥ शुक्रं मिंद्राणी ॥
 ॥ शक्रं ॥ शनैश्वरं प्रजापतिं यमं ॥ राहुं सपत्तिकालं ॥ केतुं ब्रह्मा ॥
 ॥ णं चित्रगुप्तं ॥

श्रीगणेशायनमः॥ श्रीगुरुभ्योनमः॥ श्रीसरस्वत्ये
 नमः॥ सन्नयति सिंधुरवदनो देवो यस्यादपंकजस्य
 रणं वासरमणि रिवत्तमसं राशिनाशयति विघ्ना
 नां॥ १॥ वक्रतुंड महाकाय सूर्यकोटिसमप्रभ॥ अ
 विघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा॥ २॥ अथेव
 तेषां राज्यां गानां चिरकालममाधीनस्वसिद्धिपूर्वकलक्ष्मीवि
 वर्धनद्वारा शत्रुनारायणं विजयादशमी प्राधान्येन विहितं य
 थात्तानेन छत्रादीनां यथामिलितोपद्रव्यैः पूजनमहं करिष्ये
 ॥ यथा बुद्ध्यादयति शिवाय मा वसुंधरां॥ तथा छादय रा
 जानं विजया रोष्य वृद्धये॥ इति छत्रस्य॥ शशंककरसं
 काशं क्षीरपिण्डपांडुर॥ प्रोत्सारया शुद्धिरितं चामरा म
 रदुर्लभं॥ चामरस्य॥ गंधर्वकुलजा तस्त्वं मा भूयात्कुलभू
 षकः॥ ब्रह्मण्यस्य वास्येन सोमस्य वरुणस्य च॥ प्रभावा
 च्छ्रुता शस्य कर्तव्यस्तुरंगमान्॥ ब्रजाश्वतौ गतिक्षिप्रं
 तच्च पापं भवेत्तव॥ निःकृतो यदि वा छिनो बुद्धध्वनितुरं
 गमः॥ रिपून् विजित्वा समरे भर्ता सहसुरकी भव॥ इत्यश्व
 स्य॥ असिर्विशसनः खड्गो तीक्ष्णधारोऽदुरासदः॥ श्रीगर्भो
 विजयश्चैव धर्मधारस्तथैव च॥ एतानि तव नामानि स्वयमु
 क्ता निवेधसा॥ पिता पितामहो देवः स्त्वं मां पालय सर्व
 दा॥ नीतजी मूलसंकाशस्तीक्ष्णा दंष्ट्रः कशोदरः॥ भाव
 शुद्धो मर्षणश्च अतितेजास्तथैव च॥ इयं मे नृताक्षोणी
 हतश्वमहिषा सुरः॥ तीक्ष्णधारायश्चुद्धाय तस्मै खड्ग
 जायते नमः॥ इति खड्गस्य॥ रक्षां गानि गजान् रक्ष रक्ष
 वाजिधनानि च॥ मम देहसदारक्ष कटारकनमोस्तुते॥ इ
 तिकटारकस्य॥ सर्वायुधमहामात्र सर्वदेवा रिस्तदन॥
 चापमांसमरे रक्ष साकं शरवरैरिह॥ धृतं रुक्मेन रक्षा

(4)

र्थसंहाराय हरेण च ॥ त्रयीमूर्तिगतं देवधनुरस्त्रं न भाम्य
हं ॥ इति धनुषः ॥ शर्मप्रदस्त्वं समरे चर्मसैन्ये यशोद्य
मे ॥ रक्ष मां रक्षणी यो हं तापनीय न मोक्षुते ॥ इति च
र्मस्य ॥ प्रोत्सारणाय दुष्टानां साधुसंरक्षणाय च ॥ ब्रह्म
णानिर्मितश्चासि व्यवहारप्रसिद्धये ॥ यशोदेहि सुखं
देहि जयदोभव भूपतेः ॥ ताडय स्व रिपून् सर्वान् हेमदं
उन मोक्षुते ॥ इति हेमदं उस्य ॥ शिविकै त्वं सपत्नानां
घोराभयविवादिनी ॥ रक्ष मां समरे देवी शिविकायै न मो
नमः ॥ इति शिविकायाः ॥ अथ शमीपूजनं ॥ अद्यै० र्थं म
म सर्वत्र विजय प्राप्तिपूर्वकं शत्रुनाशनाथं शमीपूजनं
क० अमंगलानां शमनी शमनी दुष्कृतस्य च ॥ इः स्वप्नमा
शिनी धन्यां प्रपद्ये हं शमी शुभा ॥ शमी शमयते पापं शमी
लोहितकंठका ॥ धारिण्यर्जनवाणानां समस्य प्रिय
वादिनी ॥ करिष्यमाणयात्रायां यथाकालं सुखं मया ॥
तत्र निर्विघ्नकत्रैवं भव श्रीराम पूजिते ॥ शम्यभावे अ
शमंतक पूजा कार्या ॥ तत्र मंत्रः ॥ अशमंतक महा वृक्ष महा
दोषनिवारण ॥ दुष्टानां दर्शनं देहि शत्रूणां च विनाशनं ॥
श्रीः ॥ आसयेन० नृ ॥ भूर्भुवः सुवः कलिंगदेशोद्भवा
श्यपसगोत्रसूर्य इहा गच्छ ॥ आप्याय० धे ॥ भूर्भुवः
सुवः यमुनातीरोद्भव आत्रेयसगोत्र सोम इ० ॥ अग्नि
मू० ति ॥ भूर्भुवः सुवः अवंतिकासमुद्भव भारद्वाजसगो
त्र अंगारक इ० ॥ उदुध्य० तं भूर्भुवः सुवः मगधदेशो
द्भव आत्रेयसगोत्र बुध इ० बृहस्पते० त्रं भूर्भुवः सुवः
सिंधुदेशोद्भव आंगिरसगोत्र बृहस्पते इ० ॥ शुक्रं ते

(5)

अन्य० सुभ्रुवः सुवः भोजकटदेशोद्भवभार्गवसगो
त्रशुक्र० शंनोदे० नः भ्रुवः सुवः सोराष्ट्रदेशोद्भव
काश्यपसगोत्रशनेश्वर० कयानश्वि० ताभ्रुवः
सुवः राठिनापुरोद्भवपैठिनसिसगोत्ररोहोद्भाग
छ० ॥ केतुं कण्वः थाः भ्रुवः सुवः अंतर्वेदिसमुद्भवे
मिनिसगोत्रकेतो० ॥ १० ॥ अंबकं० गौरीभि० यदक्रंदः
सहस्ररी० ब्रह्मादे० सजोषा० इमं यम० कार्ष्णि० चित्रा
वसो० इत्यादिदेवताः ॥ अग्नि० अक्षमे० स्योनाष्टथि०
इदं विष्णु० इंदुवो० इंदुणी० प्रजापते० आयंगोः० ब्रह्म
ज० इति प्रत्यधिदेवताः ॥ अथ वाग्यादयो देवताः धि
ईश्वरादयः प्रत्यधिदेवताः ॥ गणा० तम० वायोशः
० घृतं घृ० यावो० वास्तोषते० क्षेत्रस्य० इति क्रतुसं
रक्षकदेवताः ॥ आतार० ब्रह्मो अग्ने० इमं यम० असु
न्वत० तवायामि० आनोनि० संतेपाया० सि० अभि
सा० इति लोकपालाः ॥ अथ पूर्णाहुते मंत्राः ॥ समु
द्राद् वयं नाम० ब्रह्मादि० मूर्धानं० पुनस्त्वा० पूर्णाद
सप्तते अ० तेन ॥ २ ॥ सुरास्त्वाम० श्वराः ॥ वासुदेवा
ज० विभुः ॥ प्रद्युम्न० यते ॥ आखंडलो० स्तथा ॥ वरुणः प
वं शिवः ॥ ब्रह्मणा० सदा ॥ कीर्तिलक्ष्मीर्धृ० मतिः ॥ बुद्धि
र्ल० तरः ॥ एतास्त्वामभिषिचंतु देवपत्न्यः समागताः ॥
आदित्यश्च० जाः ॥ ग्रहास्त्वामभिषिचंतुराहुः० ताः ॥
देवदा० गाः ॥ ऋषयो० वृच ॥ देवपत्न्यो० गणाः ॥ अ
स्त्राणि० निच ॥ औषधो० ये ॥ सरितः० निदाः ॥ एता
स्त्वा० सर्वकामार्थसिद्धये ॥ ३ ॥

(6) अलंकृतान्निमाधायपात्राशीसमिधंततः ४

संकल्योद्यानमाधानं समूहनपरिस्तरे ॥ पात्राणि द्वेद्व
वी प्रोक्षणीमाज्यभाजनं ॥ १ ॥ समेषणचरुस्तुलां शू
र्पाजिनमुत्तरवलं ॥ मुसलं समिधो वेपं दर्भा मारा पवि
त्रकं ॥ शूर्पे निधाय चतुरो व्रीहिमुष्टिस्तु निर्वपेत् ॥ संस्तु
त्य प्रोक्षणीस्तु हस्मिन् विषः प्रोक्षणं भवेत् ॥ कृत्वा ताना
नि पात्राणि पात्राणां प्रोक्षणंततः ॥ वर्मण्युत्तरवलं कृत्वा
व्रीहिनोप्यावहत्य च ॥ निष्पृथ्वं त्रिवारं स्यात्प्रक्षाल्य अ
पये च्छरुं ॥ दवी निष्पृथ्वं समूज्य संस्तुत्याज्यंततः परं ॥ अ
भिघातार्थोद्गुहास्य परिषिचेदधानं ॥ अग्नये कडुया
तत्राग्नये स्विष्टकृते ततः ॥ समस्य व्यादती कृत्वा परिषिचेदधा
नं ॥ अग्नये पृथुपुष्टाय विभक्तये हणंततः ॥ आपूर्विकेण
तंत्रेण स्तुत्या पाकस्य वेदतिः ॥ ॥ पूजनं

मन्वाद्यास्त्रिभिर्धैर्मधोतिथिरवीरुर्जशुचौ द्विर्तिथिर्ज्येष्ठे
त्येव तिथिस्त्रिषेन वतः पस्य आसहस्यं त्रिधाः ॥ भादेग्नि
श्च सिते त्वमाह नभसः ॥ कृष्णे युगाद्याः सिते गोप्ती बाहु
लराधयो र्भेदनद्वे ॥ पादमाधसिते ॥ १ ॥ अथाग्निना
मानि ॥ अतः परं प्रवक्ष्यामि यदुक्तं ऋषयो निना ॥ ब्राह्मणानां हितार्थाय
संस्कारार्थाय चाग्नये ॥ पावको लौकिको ह्यग्निः प्रथमः संप्रकीर्ति
ता ॥ अग्निस्तु मरुतो नाम गर्भाधाने विधीयते ॥ ततः पुंसवने ज्ञेयः
पावमान्यस्तथैव च ॥ सीमंते मंगलो नाम प्रबलो जातकर्मणि ॥
नामेतु पार्थिवो ह्यग्निः प्राशने तु शुचिस्मृतः ॥ सभ्यो नाम सचो लेतु
व्रतादेशे समुद्रवः ॥ गोदाने सूर्यनामाग्निर्विवाहे योजकस्मृतः ॥
आवसथ्यो भवेत्स्यो वेदवेतु पावकः ॥ ब्रह्मालुगार्हपत्योऽग्निरी
श्वरो दक्षिणास्तथा ॥ विष्णुस्त्वाहवनीयोऽग्निरग्निहोत्रे त्रयोऽग्नयः ॥
पूर्णाहुतिर्मिलो नाम शान्तिके वरदस्तथा ॥ प्रायश्चित्ता भवेद्दीनापो
ष्टिकेवलवर्धनः ॥ वश्यार्थे कामदो नाम वनदाहेतुवर्धनः ॥ कुक्षोतु
जठरो ह्यग्निः क्रव्यादो मृतभक्षणः ॥ देवानां हव्यवाहाग्निर्विदुषां

कव्यबाहनः॥सहरक्षोसुराणां च पावको लोकि कस्तथा॥लक्ष होमेवान्ह
 नामकोटिहोमेदुताशनः॥वृषोत्सर्गेधरो नामको धानिश्चाभिचारिके॥
 समुद्रवज्रोऽग्निः क्षये सवर्त्तकस्तथा॥उत्तमे देशमारव्यातशोचयेद्वा
 क्षणस्तथा॥अविदित्वा तु योऽप्यग्निर्होमं कुर्याद्विचक्षणः॥न तत्पुनरे
 संस्कारन कर्मव फलं लभेत्॥पावकस्त्यसुरववस्थेयदुक्तं पद्मयोनि
 ना॥प्रमाणं च नुरस्वन्वर्त्तुलं सुरवमंडलं॥अग्निजिह्वा प्रमाणं तु प्रा
 देशः परिकीर्त्तिताः॥करालीधूमिनीश्चेतालोहितामहेलोहिता॥सुव
 र्णपिष्टरागी च मुक्तजिह्वाः प्रकीर्त्तिताः॥करालीराक्षसान्तिधूमिनी
 असुरांतथा॥श्चेताना गान्समश्नाति पिशाचा लोहितस्तथा॥गंध
 र्वाभहलोहित्या सुवर्णानुयमंतथा॥पद्मरागीति विरया तादिव्याजि
 हाकुतोशने॥अग्निवर्णदिशोक्ता च येस्तु कर्मसिध्यति॥येस्तु न होम
 यो नित्यं स गच्छेदीक्षितपदं॥आधिव्यादपवर्णमिस्तिग्धो वै दूर्यसन्नि
 भः॥पीतकण्ठनिभश्चैव लाभवर्णस्तथैव च॥हृदि तालनिभश्चैव
 धूम्रवर्णस्तथैव च॥समायस सुवर्णभाइ इगो प्रक सन्निभः॥इंद्र
 मुध सुवर्णभाइ कुमोहरत प्रभा॥बहुलार्थनेदी से सुसमिद्धताश
 ने॥विधुलेलेलिहने च होतव्यं कर्मसिध्यति॥नातिधूमो नित्यं जाला प्रज्ञः स
 त्रैव होमयेत्॥प्रभाविता तु यत्रैत भवा वांस्तत्र तिष्ठति॥तत्र पूर्णा कृतिं कुर्या
 त्सर्वपापापनुत्तये॥अकं पलाशः खदिरस्त्यपामागेऽपि प्यलः॥औडंबर
 शमीदूर्वाकुशाश्च समिधः कमात्॥दर्भदूर्वा अपामार्गस्तृणानां स्तिव विद्
 पितः॥कुशमले स्थितो ब्रह्मा कुशमथ्य जनादिनः॥कुशाग्रेशं कुरां वद्या
 त्रयो देवाः कुशो स्थिताः॥अकं तु हरते रोगान् पालाशो कुरुते धनं॥
 रवादिरी हरते शत्रू अपामार्गस्तथैव च॥औडंबरी वित्तकरी हस्त्य
 श्वकनकं मयि॥शमी शमयते पापं क्षिप्रं भवति शोभनः॥दूर्वा आयुः
 करी नित्यं कुशैः सर्वार्थसिद्धये॥मारिणी राक्षसी रौद्री कव्यदी ब्रह्म
 राक्षसी॥स्त्वले दंता कराली च बज्रहस्ता तथैव च॥यमाकुतीति वि
 रया ता इत्येतैः समिधानव॥जीर्णा तु विदला हस्वा वक्रारच्छलाः कृ
 शादिधः॥कीटदंष्ट्रा तु भयदादी० घातश्चैव सुताहरेत्॥वृथि कें गु
 लि प्राभाण्यो दीर्घत्वाद्दशांगुलः॥एषा शांतिकरी नाम सर्वहोमेषु
 होमयेत्॥पक्षशृङ्गं तु पालाशमौडंबरदिनत्रयं॥त्रिदिनं प्यल
 लश्चैव अपामार्गं विनदिनं॥खदिरार्कं कुशादूर्वा शमिताका

(४)

लिकाभवेत् ॥ मूलकर्मविनाशाय मध्यमं पुत्रशानाशनं ॥ अथे
णव्याधिपीडचक्रेपाणिं धनक्षयं ॥ मूलमध्यममूलं वा सान्निध्य
मस्य लक्षणं ॥ चतुरंगुलमात्रं स्यादेकलिंगादृताकुतिः ॥ अन्तर्गु
ष्टमात्रस्यालुजा मुष्टिमिता भवेत् ॥ तिलसर्षपसक्तनाश
क्तिमात्रावधीयते ॥ चतुःषष्टिमिता ब्रीहिन्यवगोधूमचोदुतिः ॥
तिलानां चतुरासीति इवस्तु चतुरांगुलः ॥ अंशुकाकुतिद्विदिश
पर्वपरितापकाकुतिर्बाहुरिकप्रमाणं ॥ घृताकुतिर्मणिम
ग्रधाराकृताशनस्योपरि षोडशांगुलं ॥ होमेषु द्वात्रयः प्रो
क्ता मृगीहंसी च सुकरी ॥ सुकरी करसंकोची हंसी मुक्तकनिष्ठि
का ॥ कनिष्ठातर्जनी मुक्ता मृगी सा परिकीर्तिता ॥ मृगी चोर्ध्व
मुखी चैव हंसी स्यात्सार्धं तो मुखी ॥ सुकर्यथो मुखी चैव मुद्रा
स्त्रयमुदाहृतः ॥ यज्ञेशांतिककृत्याणे मृगी हंसी प्रकीर्तिता ॥
अभिचारान्न होमेषु सुकरी परिकीर्तिता ॥ दशपंचदशश्चैव
पंचाशत्सं च विंशतिः ॥ शतमष्टोत्तरं चैव अक्षसूत्रस्य लक्षणं ॥
जीवे चतुर्गुणं प्रोक्तं दृष्ट करे चैव च ॥ अंगुल्येकगुणं जाप्यं पर्व
णोदशभिर्गुणैः ॥ शंखानां च शतं विद्यात्सहस्रदेवतालयैः ॥ ती
र्थशतसहस्रंतु पवने कोटिरुच्यते ॥ समुद्रे नंतमिसा रुर्भगवान्बौ
धायनः ॥ इति ब्राह्मणमृतसमाप्तं ॥ शिकाप्रश्नः ॥ पूर्वशिका भवेन्मृ
त्कराग्नेयां सुरवसंपदा ॥ हानिस्तु दक्षिणे भागे नैर्ऋत्यां प्रियदर्श
नं ॥ पश्चिमे इष्टलाभस्याह्वयस्यां श्रेयसंपदा ॥ उत्तरे कलहं विद्या
दशान्यां च धनागमं ॥ २॥ सर्वेषां मेकजातानां मेकश्चेदग्निमान् भ
वेत् ॥ त्रेताग्निना हिते सर्वे साग्निकामनुरब्रवीत् ॥ ३॥ विप
दिधैर्यमथाभ्युदयैश्च मासदसिवाक्यदुतायुधिविक्रमः ॥
यशसि चाभिरुचिर्व्यसनं श्रुतो प्रकृतिसिद्धिमिदं हि महात्म
नां ॥ ४॥ नाहं विशंके सुरराज वज्रान्नयक्षशूलान्नयमस्य
दंडात् ॥ नाग्न्यर्कसोमानिलवित्तपास्त्राखंकेभृशं ब्रह्मकु
लावमानात् ॥ ५॥ पापानि कषयावामतिहेमः सरस्वती ॥

प्राज्ञेतरपरिच्छेदं च सैव करोति या ॥ ६ ॥ हंसः श्वेतो बक्रः श्वे-
 तः को भेद बक्र हंसयोः ॥ क्षीरनीरपरीक्षायां हंसो हंसो बक्रो
 बक्रः ॥ ७ ॥ आचांतोप्यशुचिस्तावद्यावत्पात्रं न चोद्धरेत् ॥ उद्ध-
 तेप्यशुचिस्तावद्यावद्गूर्णप्रमार्जिता ॥ ८ ॥ विप्रास्मिन्नगरे म-
 हान्वसति कस्तालडुमाणावनं कोदातारजकोददाति वसनं
 प्रातर्गृहीतानि शि ॥ कोदक्षः परदारवित्तहरणे सर्वेपि द-
 क्षाजनाः किं त्वं जीवसि हे सरवे विषकृमिन्यायेन जीवाम्यहं ॥
 ॥ ९ ॥ यदा किंचित्तो हंगज इव मदां धः समभवंत दा सर्वशोस्मी
 त्यभवदवलितं मनसुः ॥ यदा किंचित्किंचिदुधजनसकाशा
 दवगतं तदा मूर्खेस्मीति ज्वर इव मदो मे व्यपगतः ॥ १० ॥ गं-
 धः सुवर्णे फलमिक्षुदंडे नाकारि पुष्परवलुचंदनस्य ॥ विहा-
 न्धनाढ्यः स च दीर्घजीवी धातुः पुशकोपिन बुद्धिदो भूत् ॥
 ॥ ११ ॥ शतनिष्कसमथश्च शतग्रामेण भूयति ॥ शतोषधी
 भिवैद्यस्याच्छते श्लोकेन पंडितः ॥ १२ ॥ मंथुगमध्योऽसनाः
 कृतयुगधर्मानुसंधारिणः सर्वे ॥ इति रोषाद्विकलिनापीड्यं-
 ते साधवः सर्वे ॥ १३ ॥ प्रजापीडनसंतापात्समुद्भूतोऽज्ञाशनः
 ॥ राज्ञः कुलं श्रियं प्राणान्नादग्धा विनिवर्तते ॥ १४ ॥ मक्षे-
 त्रवासिभिः सर्वैरन्ये देशांतरागतेः ॥ त्वंसिंधो सर्वदा सेव्यः स्ना-
 नपानावगाहनैः ॥ येशापाः ब्राह्मणैः पूर्वदत्तास्ते पयसान्नि-
 धे ॥ मक्षेत्रे न भविष्यति चतुराशीतियोजने ॥ १५ ॥ अज्ञानमू-
 लनाशाय जन्मबंधविमुक्तये ॥ ज्ञानवैराग्यसिध्यर्थं विप्रपादो-
 दकं पिबेत् ॥ १७ ॥ मणिनावलयं बलयेन मणिर्मणिनावलयेन
 विभातिकरः ॥ कविना च विभुर्विभुना च कविः कविना विभुना च
 विभातिसभा ॥ १८ ॥ बहूनामल्पसाराणां समुदायो हि दुर्जयः ॥
 तृणैर्विधीयते रज्जुः सापिवधाति कुंजरं ॥ १९ ॥

(10)

तुल्येनाशुद्धनंदायद्विरितिथिभिर्न्यूनतुल्याधिकाः षट् विद्वा
वापितस्त्रोयतिवनिगृहिणां पूर्वमेवोचितास्ताः॥ शुद्धाधिक्ये
समोनाजतिथिरुततथाविद्वासाभ्येवतस्त्रोप्येकाविद्वाधि
कोनाजतिथिरिहयातिस्मार्त्तयोरुत्तराद्ये॥३॥ शुद्धाधिक्यं च
विद्वाधिकतरमपियद्विदुत्यं त्रयोस्मिन्विद्वाधिक्ये च सर्व
पुपवसतुपरां वै द्वादशी वृद्धिसाम्ये॥ एकादश्यां त्यपादत्रय
मुपरिदिनद्वादशी पूर्वपादं हित्वा भुंजीत कामे न्नुभुजिमतह
रावान्दिकं रात्रिशेषं॥२॥ षट्पंचाशद्विदुत्युक्तेन निचयभवौ
पुष्पवंतौ प्रसाध्यौ सौराद्वाष्टितुल्यावरमिहादिनमत्त्वर्णमत्र
स्फुटौतौ॥ साशुद्धौकादशी चेदरुणममुदये तुल्यालिप्तावालि
प्तौसौरिभ्यश्चंद्रलिप्ताउतचसमाधिकात्वन्यथाविद्धिविद्वा॥३॥
प्राग्यनाडीचतुष्टयं सवितुरुदयरतस्तद्युतं चेदशम्याविद्वाकै
कादशीसाभगवदनुसरैस्तस्मै नैवकार्यो॥ नंदाधिन्योनवि
ष्णोर्लधिकतरहरोविष्णुनंदावमेव द्वादश्यां तद्भूतं स्यादुजि
रपितुनचेद्वादशीसाजयायां॥३॥ शुद्धायाविद्वाविज्ञेया
परतोद्वादशीयदि॥ अविष्ठापिचशुद्धास्यात्परतोद्वादशीनचे
त्॥ वृद्धोवापिक्षयेनापिदशम्यादिदिनत्रयं॥ उपोष्याद्वादशी
शुद्धात्रयोदश्यांतुपारणं॥४॥

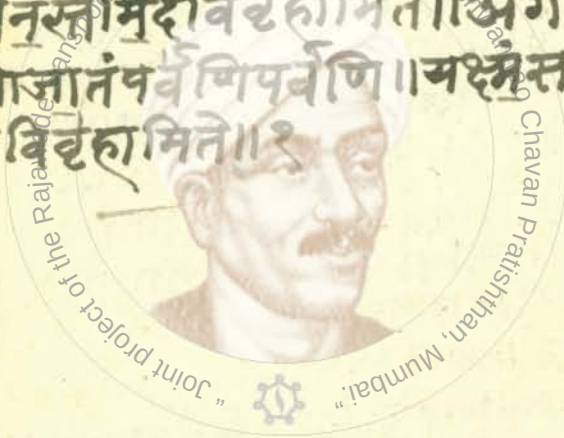
(11)

अथ द्वादशवर्षाह्म मवलोकनविधिः संपत्नीपितृपुत्र
श्वश्वशुरोभ्रातरोतथा ॥ पितृव्यमानुलोचैवदोहित्रोभा
गिनेयश्च १ पुत्रिकापितरोचैवभगिनीभ्रातरोतथा
द्वादशाव्यतीतेतुदूरदेशागतोयदि २ एतेषामेकमेको
पिनान्योन्यमवलोकयेत् इच्छंतिकेचिदाचार्या अन्योन्य
मवलोकनं ३ शिवालयेऽथवातीर्थे स्नात्वाप्रज्वाल्यदी
पको शिवंसंप्रज्यविधिवत् उभोतोदेवमध्यको ४ धृत्वाकांस्य
मयंपात्रंसजलंरत्नपूषितं शान्तिर्देर्मंत्रघोषैश्चदिजैःसहावलो
कयेत् ५ आननंचैकमेकस्यदृष्ट्वासम्यक्शिवंनमेव ब्राह्म
णेभ्योयथाशक्त्यादद्यात्पात्रंतदक्षिणां अन्येभ्यश्चातिवि
प्रभ्योयथावित्तानुसारतः तेभ्योपिदक्षिणांदत्वापूजयेच्चपुनः
पुनः नत्वादेवंद्विजंसूर्यंआगत्यस्वस्वमंदिरं ततोव्याहृतिभि
र्होमंशतमष्टोत्तरतिलैः कृत्वायभोजयेद्विप्रान्यथावित्ता
नुसारतः ब्राह्मणेःसहभुंजीलसर्वगिष्ठप्रशंतये इत्थंयःकु
रुतेमर्त्यस्तस्यागिष्टंनविद्यते आयुःकामीनरश्चेदमकृत्वा
नावलोकयेत् पूर्ववलोकनीयांतुविधिरेषऽउदाहृतः नचै
वापूर्वदृष्टानामितिप्राकुर्मनीषिणः इतिधर्मप्रवृत्तिस्थः
अथश्राद्धभोजनप्रायश्चित्तं बराहोधरणीप्रत्याहपराकस्तुस
मुद्दिष्टोमहेकोद्दिष्टभोजिनः ॥ नवाहेचैवपाथेयेनग्नप्रच्छादने
तथा ॥ अथश्राद्धाशिनाकार्यमाशिकोद्दिष्टभोजिनः ॥ स
पिंडीकरणश्राद्धेप्राजापत्यचतुष्टयं ॥ सपिंडीकरणादूर्ध्वमा
सिकंपार्षणंभवेत् ॥ एकोद्दिष्टेतुयःकुर्यात्सपिंडीकरणेकृते तप्राधं

निष्कलं प्रोक्तं पुनः प्रेतत्वं मानुयात् पार्वणे मासिके भुक्ता प्राजापत्यं वि
 शोधनं भादिके प्रथमे प्रोक्तं मुपवासस्त्रयं बुधेः प्रत्यहं तु प्रकुर्वीत दिन
 मेकमुपोषणं सहस्रं वा यगायत्या जपेन्नियतमानसः क्षयाहेतुः प
 राभाशी दिनद्वयमुपोषयेत् मासमेकं तु योज्यातिपराभं विहमेव वा प्रा
 जापत्यं विमुध्यर्थं यदि मन्त्रेण वल्लभ्यते राहपरागेवोभुंक्ते पराकृतस्य शो
 धनं पराकृत्वा कथितो वटश्राधे तथा श्रुतः वैधृतो न व्यतीपाते षड
 शीतिमुखे तथा तथा विष्णुपदेभुंक्ते एकाहं समुपोषयेत् मन्वादौ च
 युगादौ न प्रेतपक्षे तथा श्रुतः तथानैमिज्जिके श्राधे गायत्रीं द्विशतं ज
 पेत् अयने विषुवे चैव भुंजायस्य विशोधनं गायत्र्युत्पादस्यान्त्येव
 पोषणद्वयं अमावास्या दिने यस्तु पराभाशी भवेन्नरः गायत्रीं षड्
 सहस्रं तु तेन जाप्यं विमुध्यये शतद्वयं जपे जीवन्मृतको यात्मभुध
 ये प्रेतपक्षीयदर्शे तु तद्वा दशगुणं स्मृतं प्रायश्चित्तार्थं मुद्दिहं ब्राह्मण
 स्य प्रवासिनः तदध्वेनुरदिद्रस्य महापदिनं किंचनेति विष्णुः आमश्रा
 धाशने शिरानैमिज्जि अभ्यासे मासं एतदापदिष्यं मासिकाभाशने
 अहमुपवास एकहमुदकवासः अनुक्तं प्रायश्चित्तैः तु सर्वत्र उशाना द
 शकृत्वा विवेदापो गायत्र्या श्राधमुक्तं ततः संध्यामुपासीत भु
 ध्येत् तदनंतरमिति आमश्राधे तु सर्वत्रार्थमिति तथा षड्विंशन्मने
 आमश्राधे मनेदर्थं प्राजापत्यादिसर्वदेति महालयगयाश्राधे तीर्थश्रा
 धे विशेषतः सापलमग्निनी श्रात्रोः पिंडदानं प्रशस्यते सापलमातु
 लस्यापि जामातुर्दत्तकस्य च पिंडदानं प्रकर्तव्यमिति शातातपो ब्रवी
 त् ॥ गजानन ॥

(13)

ॐ अक्षीभ्यां तेनासिकाभ्यां कर्णाभ्यां छुबुकादधि॥ यक्ष्मं
शीर्षप्यं मुस्तिष्काज्जिह्वाया विवृणुमहे॥ ग्रीवाभ्यस्तः
उद्दिष्टाभ्यः कीकसाभ्योऽनूक्यात्॥ यक्ष्मं दोषप्यं
मंसाभ्यां बाहुभ्यां विवृणुमहे॥ आंत्रेभ्यस्ते गुदाभ्यो
वनिष्ठोर्हृदयादधि॥ यक्ष्मं मतस्ताभ्यां युक्तः क्लाशिभ्यो
विवृणुमहे॥ कुरुभ्यां तेऽअष्टीवद्भ्यां पार्श्विभ्यां प्रप
दाभ्यां॥ यक्ष्मं श्रोणिभ्यां भासं दृङ्गं सप्तो विवृणुमि
ते॥ मेहनादनं करणालो मभ्यस्ते नखेभ्यः॥ यक्ष्मं स
र्वस्मादात्मनस्तं मिदं विवृणुमहे॥ अंगाङ्गालो
म्नो लोम्नो जातं पर्वणि पर्वणि॥ यक्ष्मं सर्वस्मादात्म
नस्तं मिदं विवृणुमहे॥ २

मंगलाष्टके ॥ स्मृत्वाद्दोगणनायकं बहुवरो तं डूल पुं जो स्थितो
 नादील्लिप्तपटं परस्परतरसं दृश्यमाना भूभो ॥ विप्रैर्मंगल
 मंत्रपद्यपठनं चोदकूपटाकर्षणं अं पुण्ये
 सनयोर्विभूभिर्करजैस्तंडूलकैर्मंगलं ॥ १ ॥ अभात्तघ्न
 अघोरचक्ष्वेतिजपं दृष्ट्वा न वोटावध सव्याहृत्य कुशौ वि
 मृज्य शुभदेस्तस्या भुवोरंतरं ॥ स्पृष्ट्वा मंगलतजलं सवधु
 कं विप्रास्तुतोक्तकूचवामंत्रैर्मूर्ध्नि विनिक्षिपेच्च शुभदपीताक्ष
 तान्मंगलं ॥ २ ॥ तंचानक्षरमंत्रपाठपठनाकृत्वा वरं प्राप्नुव
 सादत्ताभरणैरलंकृतवधू प्रत्यम्भुरवीसोत्सवां ॥ दातादक्षि
 णतस्तयोरुपविशेत्सलीसहोदम्भुरवः प्राणायाम्यचदेशका
 लकथनं क्षिप्त्वा जलं मंगलं ॥ ३ ॥ स्वस्तित्येव मनुस्मरन् नवव
 धू सदक्षिणं संमृशे केदमंत्रमगायदानददता गौरीततः
 कन्यका ॥ धर्मश्चार्थमिति प्रकीर्य शुभदं इव्येण युक्तं जलद
 त्वान्येन वरेण ओमिति वदन् स्वस्ति ॥ तिस्रमंगलं ॥ ४ ॥ दाता
 भाजनभोजनीदिसकलगोदानपूर्वांतरं दद्याद्भिर्भवं संभवं
 स्मृतियुतैर्मंत्रैर्जलस्यार्पणं ॥ यत्कक्षीति वसं स्पृशानवव
 धू कुक्षिवरेणास्पृशेत्त गगधं सलिलं तिमंत्रमनुजानाध
 ष्टतोन्मंगलं ॥ ५ ॥ इवापल्लवैर्द्विजैर्बहुतरैरानः प्रजामंत्र
 तोचान्यैर्बाबुभिः प्रसेननविधैर्मंत्रैस्तयोर्मांजनं ॥ उगधाक्ते
 नसयुग्मकेन चतयोः सूत्रेण कंठकटौ मंत्राचैव परित्वत
 श्वतुरकं पंचैव तान्मंगलं ॥ ६ ॥ कृत्वा कंठगतस्त्वधः कटिग
 तंचोर्ध्वं समाकर्षणं सालक्तं सहटिड्खंडकयुतं तत्कंकणस
 र्वदा ॥ कच्छं नीक्ष्य लयलोहितेन मनुना कन्याकरेवामके ध्व
 येनैव वरस्य दक्षिणकरेस्तमंत्रतोन्मंगलं ॥ ७ ॥ कृत्वा चार्य
 मणंच वारुणमथोष्णानलं लाजकैः प्रह्वेकं परिणीय बान्ध
 मपरं पाषाणरोहस्तथा ॥ पश्चात्सप्तपदी प्रवेशणमे
 थोपमप्रवेशाकुतिरिथ कर्मविधो विवाहसमये कुर्यात्स
 दामंगलं ॥ ८ ॥ भास्वान्कोशयपगोत्रजोरुणोरुचिर्यो सिंह

राशीश्वरोषट्त्रिंशोदशशोभनोगुरुशशिभौमेषुमित्रः स
 दा॥ शुक्रो मंदरिपुः कलिंगजनि तश्चाग्नीश्वरो देवते मध्ये
 वर्तुल पूर्वदिग्दिनकरः कुर्वंतु वामंगलं ॥१॥ चंद्रः कर्कर
 कः प्रभुः सितनिभश्चात्रेयगोत्रोद्भवश्चाग्नेयश्चतुरस्त्रवा
 रुणमुखश्चापोउमाधीश्वरः ॥ षट्सप्ताग्निदेशैकशोभ
 नफलाहोरीगुरोर्कप्रियः पालारोमुनिदेशजो हिमकरः
 कुर्यात्सदा मंगलं ॥२॥ भौमोदक्षिणदिक्त्रिकोणयमदृग्वि
 ध्येश्वरोरक्तभः स्वामीवृश्चिकमेषयोः सुरुगुरुश्चाकः शशी
 सौहृदः ॥ शोरीषट्त्रिंशल्लषट्श्वसुधास्कंदः क्रमादेवता
 भारद्वाजकुलोद्भवः सरवदिरः कुर्यात् ॥३॥ सोम्यादभ्युवपी
 तवर्णमगधश्चात्रेयगोत्रोद्भवोवाणेशानदिशः सुहृत्
 निभृगुः शक्रः सदाशीतगुः ॥ कन्यायुग्मपतीदशाष्टचतु
 रः षण्मेत्रगः शोभनोविष्णुः परुषदेवते शशिसुतः कुर्या
 त्स० ॥४॥ जीवश्चागिरगोत्रजोत्तरमुखोदीपतिरासंस्थि
 तः पीतोश्चथसमिच्चसिंधुजनि तश्चापोथसीनाधिपः ॥ सु
 र्येदक्षितिजप्रियो बुधसितः शत्रुः समश्वापरे सप्ताशादि
 भुवः शुभः सुरुगुरुः कुर्यात् ॥५॥ शुक्राभागे गोत्रजः सित
 निभः प्राचीमुखः पूर्वदिक् पंचांकोवृषभोतुलाधिपमहारा
 ट्ठाधिपादुंबरः ॥ इंद्राणीमघवाबुभोबुधरानिमित्रैर्कचंद्रोदि
 पुः षष्ठादिदेशवर्जितोभृगुसुतः कुर्यात् ॥६॥ मंदः कृष्णनिभ
 स्तुपश्चिममुखः सोराष्टगः कश्यपः स्वामीमंगलकुंभयो
 बुधसितः शत्रुः समश्वापरे ॥ स्थानं पश्चिमदिक् प्रजापतिय
 मोदेवोधनुष्यासनोषट्त्रिंशुः शुभकच्छीरविसुतः
 कुर्यात् ॥७॥ राहुः सिंहलदेशजो निःकृतिः कर्मागस
 र्पासनोयः पृथ्वीनसिगोत्रसंभवसमिहवामिखोदक्षिणः ॥
 यः सर्पाद्यधिदेवतश्च निःकृतिः प्रत्याधिदेवः सदाषट्त्रिंशुः

(16)

शुभकृच्चसिंहिकसुतः कुर्यात् ॥८॥ केतुजैमिनीगोत्रजः कु
शसामिहायव्यकोणोच्छितः श्वित्रांगध्वजलांछनोत्तिमः कु
हायोदक्षिणाभीमुखः ॥ ब्रह्मान्वेवसन्निवित्रसहितो य
स्याधिदेवः सदाषट्त्रिंशः शुभकृच्चवधरेपतिः कुर्यात्स
दा ॥९॥ इत्येतद्गृहमंगलाष्टकमिदं लोकोपकारप्रदं पाप
घप्रशमं महत्तुभकरसौभाग्यसंवर्धनं ॥ यः प्रातः शृणु
यासठदनुद्दिनः श्रीकालिदासोदितं स्तोत्रं मंगलदायकं
सुपठनं प्राप्नोत्यभीष्टं सदा ॥१०॥ धान्यः कार्तिकमासविं
डसालिले गंगाजले निमले प्रातः स्नानविशुद्धदिव्यमतया
गायन्ति नृसन्ति च गक्षीरस्नानविलेपनेः सुकुसुमेर्नानाप
हारेर्भुताराधामोघवयोर्विवाहसमये कुर्वतुर्वैर्मंगलं ॥११॥
द्वारीकल्पतस्तु प्रचंडतुलसीवृक्षावने आगणी वेदाची प
ठणं पुसण गणिते वेदांतरास्त्रसृतिः ॥ यत्पारभमहा
त्सवोप्रातिदिनं श्रीअग्निहोत्रं द्विजं ब्रह्मज्ञानं विस्तारको
र्त्तनकथा कुर्यात्सदा मंगलं ॥१२॥ शृणुते संगमे चैव छाया
यां श्रीशिगिरौ तथा ॥ सर्वत्र सुलभा कृष्णा चतुश्छाने पुडुलभा ॥

(18)

त्यदुमेर्ध्वि

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीकुळदेवतायेनमः ॥ श्रीगुरु
दत्तायायनमः ॥ सजयति सिंदूरवदनो देवो यस्मादपंक
जस्मरणं ॥ वासरमणि रिवतमसां राशं नाशयति वि
घ्नानां ॥ दग्धं खां उवमर्जनेन चरुथा किं मे सुखं कृतं ॥ द
ग्धं वायुसूतेन हेमनगरीलंकापुरी स्वर्णभो ॥ दग्धं सर्व
सुखं हरेण मदने किं तेन युक्तं कृतं दारिद्र्यं जनतापका
रकमिदं केनापि दग्धं नहि ॥

॥ सिंहानिशासिंहमुरवीगुडूचीविश्वोपकूल्याभगजाघनानां ॥
 ॥ कृष्णामरीचौमिलितः कषायः श्वासाटवीदाहपयो
 ॥ दण्डः ॥ ११ ॥

श्रीः ॥ नमामि देवदेवेशवक्रतुडमहाबलं ॥ वडुक्षरंग
 णोपेतं नमामि कृष्णमुक्तये ॥ १ ॥ एकाक्षरमेकदंतं
 मेकब्रह्मसनातनं ॥ एकमेवाद्वितीयं तं नमामि कृ० ॥ २ ॥
 महागणपतिदेवसहासत्वं सत्त्वं नुद्यं ॥ महाविघ्नह
 रं देवं नमामि कृ० ॥ ३ ॥ रक्तांबरैर्वर्णं रक्तगंधानुले
 पनं ॥ रक्तपुष्पैः पूज्यमानं नमामि कृ० ॥ ४ ॥ कृष्णांबरं
 कृष्णवर्णं कृष्णगंधानुलेपनं ॥ कृष्णपुष्पैः पूज्यमानं न
 मा० कृ० ॥ ५ ॥ धूमांबरं धूमवर्णं धूमगंधानुलेपनं ॥
 होमधूमप्रियं धोमं नमामि कृ० ॥ ६ ॥ सर्वंबरं सर्ववर्णं
 सर्वगंधानुलेपनं ॥ सर्वपुष्पप्रियं चैव नमामि कृष्णमु
 क्तये ॥ ७ ॥ एतद्दण्डं हरं स्तोत्रं प्रातः प्रातः पठेन्नरः ॥
 षण्मासाभ्यंतरे रोगस्यं कृष्णमुक्तिर्भविष्यति ॥ इति श्री
 लिंगपुराणे व्यासयुधिष्ठिरसंवादे कृष्णहरं महा
 गणपतिस्तोत्रं संपूर्णं ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

शन्यर्कभौमानशिपातसुपर्वसंध्याब्राह्म्यं मुतरार्कपितृमैत्रादिना
 द्विषण्या ॥ कार्येनरिक्तितिथिषु व्रतपैतकेषु क्षौरं घटे धनुषिक
 कर्करके गनायां ॥ भुक्ताभ्युक्तापवासीश्वरजनयुवती प्राग्वयस्का
 श्रवयोगी यात्रा मुधो मुखवायेकतदिनविधयोस्त्यंबकास्तेन मुंडयाः ॥
 सीमंतोर्ध्वेन पत्युर्नखकचलवनं रं रं देशे प्रयाणं वृक्षछेदः समुद्रा
 लुतिमृतहरणे स्यादतेव श्यकार्थात् ॥ २॥ मासे मासे गृहस्था
 नां पक्षे पक्षे च यज्वनां ॥ कृतावृतो यतीनां च ह्ययने ब्रह्मचारि
 णः ॥ ३॥ इष्टजनैः सह भुक्तं भुक्तं प्रियतमया सह सुप्तं सुप्तं ॥ रथनु
 रगैर्यातं यातमन्यत्र मया तमभुक्तं मुमुक्षु ॥ ४॥ गच्छ गौतम
 शीघ्रं त्वं यामे पुनर्गरेषु च ॥ उपकल्पय मे शीघ्रं शय्यामन्नं स
 वस्त्रकं ॥ ५॥ गौतमस्य गृहे श्राद्धं अथैव समुपस्थितं ॥ वयं निमंत्रि
 स्तास्तेन गौतमो वृत्तगौतमः ॥ ६॥ अनवसरे गुणवानपि कुंठा
 ड्तीर्य ते हारः ॥ पश्य शलाका समये तणाय भूषैः प्रसार्य ते स्वरु
 रः ॥ ७॥ न तत्क्षिराज्ञे धनं संचयेन न पंडिते तत्क्षि सुभाषितेन ॥
 न सागरे तत्क्षि महाजलेन न च क्षत्वा त्रिः प्रियदर्शनेन ॥ ८॥ आ
 युष्मान् प्राश्नुस्वादीषो धनदस्या दुदश्नुस्वः ॥ प्रत्यश्नुस्वो दुःख
 दासो हानिदो दक्षिणाश्नुस्वः ॥ ९॥ भोजनं हवनं दानं मुपहारः प्र
 तियहः ॥ बहिर्जानुन कार्याणि तद्वद्वचनं स्मृतं ॥ १०॥ खलः
 सर्पपमात्राणि परछिद्राणि पश्यति ॥ आत्मनो बिल्वमात्राणि
 पश्यन् नपि न पश्यति ॥ ११॥ आश्रयवशेन स तत गुरुता लघु
 ता च जायते पुंसां ॥ विध्ये विध्य समानास्त एव करिणो दर्पणे ल
 घवः ॥ १२॥

सूर्ये सप्तसहस्ररुद्रशशिनो भौमे दशशश्वतुर्मिको विंशति
 जीवशुक्रनृपती मंदेत्रयो विंशतिः ॥ राहोरेष्टदशा च सप्त
 मितयो केतुश्च जाप्यं कृतं रवेरो दुष्टरिपोऽग्निचोरनभयत
 स्या युषः कीर्तितः ॥ राविदिन गुरु पूर्वसोमशुक्रे च याम्यजल
 धिशमपि भौमे चोत्तरे सोरिसौम्ये ॥ प्रतिदिशमिति गत्वा काल
 राहुर्दिशायां सकलहरति कार्यं वामपृष्ठे र्थसिद्धिः ॥ २॥

(21)

रविदशसहस्राणि चंद्रस्येकादशेवतु ॥ भौमे सप्तसहस्रा
णि बुधस्याब्धिसहस्रकं ॥ १ ॥ एकौ नविंशतिर्जिह्वेशुके
षोडश एव च ॥ त्रयोविंशतिर्मंदस्य राहोरष्टादशेवतु ॥ २ ॥
केतुः सप्तसहस्राणि इत्येते ग्रहाण्यकं ॥ अब्दंगुरुः पं
चयनानि सौरी विपक्ष भौमश्च दशाष्टराकुः ॥ रवी च शु
क्रा बुधमासमेकं दिनद्वयं पादमथाधिचंद्रः ॥ ४ ॥ वेदाष्ट
दादशी कृत्ते शुक्ले नवपंचमे ॥ यथा माता सुतं रक्षते
थारक्षतु चंद्रमाः ॥ ५ ॥ मेषे वासं देधन पूर्वभागे वृषे च
कन्या मकरे च याम्ये ॥ इंद्रो देवके कुंभगतः प्रतीच्यां कर्का
किमीने दिशि चोत्तरे च ॥ ६ ॥ स सुरवा अर्थलाभाय दक्षि
णे सुरवसंपदा ॥ पृष्ठे च मरणं चैव वामे चंद्रधनक्षयः ॥
॥ ७ ॥ अश्विन्यां मैत्र रेवत्यां मृग मूल पुनर्वसु ॥ पुष्यः श्र
वणतो हस्तः प्रस्थाने कीर्तिदं शुभं ॥ ८ ॥ त्रीणि पूर्वामघा
ज्येष्ठा भरणी जिनमरुतिका ॥ सर्प स्वाती विशाखा च चित्रा
गमनवर्जयेत् ॥ ९ ॥ परिधायं पंचश्रूलषट्गंगानि
गंडयोः ॥ व्याघाते नवनाड्यश्च वज्याः सर्वे पुं कर्मसु ॥
॥ १० ॥ क्रमात्पूर्वोत्तराग्नेयेनैर्ऋतेषाम् पश्चिमे ॥ वायवे
शानयो र्योगिन्यस्फः प्रतिपदादिषु ॥ ११ ॥ अर्ककेशम
नर्थकं च गमनं सोमे च बंधुवियं अंगारानरतस्कराज्वर
भयं प्राप्सव्यमर्थं बुधे ॥ क्षेमारे ग्यसुरं करोति गुरुणां
शुक्रस्य लाभस्तथाहानिर्मल्यं न बंधनाश सहितं मंदेदि
ने गम्यतां ॥ १२ ॥ स्वर्क्षि चंद्रस्वला स्त्रिखारिषु शुभाः सप्ताधगो
शः पुनः श्वापुत्राव्ययधर्ममृत्युपुं कविः स्वास्तार्जिको गुरुः ॥
सौमो व्यंत्यसमो खिलाभवगतः शुक्ले नवे पुष्टिगः श्वंद्रेथो निज
भाद्युभं न वदतं त्यदीषु शेषं न सत् ॥ १३ ॥

गततिथ्यानितेलमेनंदभक्तावशेषके ॥ त्रिपंचाशकसंख्या
 केलमंतिः पंचकं भवेत् ॥ १ ॥ एकोमुस्कईयंवाहिश्चतुर्थं
 राजपंचकं ॥ षष्ठं चोराष्टमं रोगं शेषं निः पंचकं भवेत् ॥ २ ॥
 माणिक्यगोधूमसक्तसधेनुं कौसुंभवस्त्रंगुडहेमताम्रं ॥ आर
 ककंचंदनमंबुजंचवदंतिदानं हि विरोचनाय ॥ १ ॥ सदंशपात्र
 स्थिततंडुलाश्वकर्पूरमुक्ताफलशुभ्रवस्त्रं ॥ युष्मोपयुक्तं वृषभं
 चरौष्यं चैशयदद्यात् घृतपूर्णकुम्भं ॥ २ ॥ प्रवालगोधूमसूरि
 काश्ववृषोक्तं जवापिगुडः सुवर्णं ॥ आरक्तवस्त्रं करवीर
 पुष्पं ताम्रं हिमौमायवदंतिदानं ॥ ३ ॥ चैलंचनीलंकलधौ
 तकांस्यमुद्राज्यगारुत्मकसर्वपुष्पं ॥ दासीचदंतोद्वि
 रदस्यनूनं वदंतिदानं विधुनंदनाय ॥ ४ ॥ शर्करारज
 नीतुरंगमः पीतधान्यमपि पीतमंबरं ॥ पुष्परागलवणे
 चकांचनं प्रीतये सुरगुरोः प्रदीयतां ॥ ५ ॥ चित्रांबरं श्वेत
 तरस्तुरंगोधेनुश्ववस्त्रं रजतं सुवर्णं ॥ सुतंडुलाज्योत्तम
 गंधयुक्तं वदंतिदानं भृगुनंदनाय ॥ ६ ॥ माषाश्वतैलं वि
 मलेंद्रनीलस्तिलाः कुलित्यामाहिषीचलोहं ॥ सदक्षिणा
 चेति वदंति नूनं दुष्टाय दानं रविनंदनाय ॥ ७ ॥ गोमे
 दरलंचतुरंगमश्वसुनीलचैलामलकंबलंच ॥ तिला
 श्वतैलं खलुलोहमिश्रं स्वर्भानवेदानमिदं वदंति ॥ ८ ॥
 वैडूर्यरत्नं सतिलंचतैलं सुकंबलश्वपिमदो मृगस्य ॥
 शस्त्रैचकैतोः परितोषहेतोरुदीरितं दानमिदं मुनीद्वे ॥ ९ ॥
 खेटे संधिद्वयां तस्थे फलंतद्भावजं भवेत् ॥ हीनेधिके द्विसंधिभ्यां भा
 वेष्वर्वापरे फलं ॥ १० ॥ एवं दशापक्षकनिष्ठिकासु द्विषट्करुद्राश्च अनामिकायां ॥
 त्रिसप्तमं द्वादशमध्यमासु सप्तमं द्वाविंशे ग्रहजनीषु ॥ अंगुष्ठके बाणमुनिप्रभू
 पअंगुष्ठसंज्ञा मुनयो वदंति ॥ अहनि शिंखां गुलिकां परेण धृत्वा विचार्य घटिकां
 दिमानं ॥ यस्मात्सिन्धुणां श्राद्धेषु प्रीतमं ध्वजं तोड्ढवं ॥ तस्मात्तव प्रदानेन र

३० खसागरात्

येखेचरागोचरतोष्टवर्गादृशाक्रमाद्याप्यशुभाभवन्ति ॥ दानादि
 नातेनितरां प्रसन्नास्तेनाधुना दानविधिप्रवर्त्ति ॥ १ ॥ गजानन
 शुक्लेपूर्वार्धेष्टमीपंचदश्योर्भद्रैकोदश्यांचतुर्थ्यांपरेर्द्वे ॥
 रुक्मेत्यार्धेस्यातृतीयादशम्याः पूर्वभागे सप्तमीशंभु
 तिथ्योः ॥ ३ ॥ ब्राह्म्यं चतुर्युक्कथुवंस्त्विह मथोपूर्वमघाया
 म्यभंकूरोयंश्रवणत्रयादितियुतास्वातीचरारव्याचला ॥
 दसार्काभिजिदीज्यभंलगुतथाक्षिप्रंचमैत्रांतिमेंदुताश्मृदुमे
 त्रमग्निभविशेभिश्चेचसाधारणे ॥ २ ॥ मूलाहोइशिवं
 चदारुणमदस्तीक्ष्णं मुनीं देस्म तं संज्ञातुल्यमिहाचरं
 तिसुधियः कार्यं हि संसिद्धये ॥ अथ सर्वतोभद्रकारि
 काः ॥ प्रागुदीच्यांगतारेखाः कुर्यादकोनविंशतिः ॥
 खंडेदुःस्त्रिमदः कोणे श्रंखलाः पंचभिः पदैः ॥ १
 एकादशपदावत्यो भद्राणि नवभिः पदैः ॥ चतु
 र्विंशस्यदावाप्यः परिधिर्विंशतिस्तथा ॥ २ ॥ मध्ये
 षोडशभिः कोष्ठैः पद्ममण्डलं स्मृतं ॥ श्वेतैदुः
 श्रंखलारुक्णावत्यो नीलेन पूरयेत् ॥ ३ ॥ भद्रा
 रुणासितावाप्यः परिधिः पातवर्णकः ॥ बाह्यंत
 रदलाश्वेताकर्णिकापीतवर्णका ॥ ४ ॥ परिध्या
 वेष्टितं सर्वं बाह्ये सत्तं रजस्तमः ॥ तन्मध्येस्था
 पयेद्देवान् ब्रह्माद्यांश्च सुरेश्वरान् ॥ इति सर्वतो
 भद्रकारिकाः ॥ अथ लिंगतोभद्रकारिकाः ॥ च
 तुर्विंशतिरालेरव्या रेखाः प्राग्दक्षिणायता ॥
 कोणेषु श्रंखलाः पंच पदावत्यस्तपार्श्वतः ॥ १
 पदैर्नवभिरालेरव्याश्चतुर्भिर्लघुश्रंखलाः ॥

लघुवत्यः पदैः षड्भिरुक्तोऽष्टादशभिः पदैः ॥ २ ॥ कृत्वा
 लिंगानिवाप्य सुस्त्रयोदशभिरंतं ॥ ततो वी
 थिद्वयेनैव पीठं कुर्याद्विचक्षणः ॥ ३ ॥ तस्य पादाः
 पंचपदाद्वाराण्यपितथैव च ॥ एकाशीतिपदं मध्ये
 पद्मं स्वास्तिकमिष्यते ॥ ४ ॥ कोणेषु शंखलाः कार्याः
 पदैस्त्रिभिरतः परं ॥ पदैश्चतुर्भिर्दिक्षु स्युर्भद्राण्ये
 वांसमंततः ॥ ५ ॥ एकादशपदावल्या मध्ये दल
 मालिखेत् ॥ पद्मं नवपदं ह्येवं लिंगतो भद्रमिष्य
 ते ॥ ६ ॥ शंखलाः कृष्णवर्णानि बहुनीलेन पूरये
 त् ॥ रक्तेन शंखलालस्य वल्लीः पीतेन पूरयेत् ॥
 लिंगानि कृष्णवर्णानि श्वेतनाप्यथवापिकाः ॥
 पीठं सपादं श्वेतेन पीतेन द्वारपूरणं ॥ ८ ॥ मध्ये
 स्युः शंखलास्त्वावल्लीनीलेन पूरयेत् ॥ भद्राणि
 पीतवर्णानि पीतापकजकणिका ॥ ९ ॥ दलानि
 श्वेतवर्णानि युद्धाचित्राणि कल्पयेत् ॥ तिस्रो रे
 खा बहिः कार्याः सितरक्ताः सिताः क्रमात् ॥ १० ॥
 इति लिंगतो भद्रकारिकाः ॥ ॥ मृगाश्विना पुष्य
 पुनर्वसू चहस्तानुराधाश्रवणं च मूक ॥ धनिष्ठरे
 वत्यरुतं प्रयाणं फलं लभेच्छीघ्रमवाप्नुवन्ति ॥ ११ ॥
 प्रभवो विभवः शुक्लप्रमोदोऽथ प्रजापतिः ॥ आंगिरा श्रीमुरवा
 भावा युवाधाता तथैव च ॥ १२ ॥ ईश्वरो बह्मधायश्च प्रमाथी
 विक्रमो वृषः ॥ चित्रभानुः सुभानुश्च तारणः पाथिवो

(25)

मयः॥२॥सर्वजित्सर्वधारीवविरोधीविकृतिःस्वरः॥नंद
नोविजयश्चैवजयोमनमथदुर्मुखी॥३॥हेमलंबीवि
लंबीचविकारीशार्वरीलवः॥शुभकृच्छेभकृच्छोधी
विश्वावसुपराभवः॥४॥कृवंगःकीलकःसौम्यःसा
धारणाविरोधिकृत्॥परिधावीप्रमादीचआनंदो
राक्षसोनलः॥५॥पिंगलःकालयुक्ताचसिद्धार्थ
रोद्रदुर्मती॥डुंडभीरुधिराकारीरक्ताक्षीकोधनक्ष
यः॥६॥अंबुवल्लीशिरोवल्लीरक्तवल्लीदिवालीका॥गुडुचै
रीपटोलीचसप्तवल्याःप्रकीर्तिताः॥न्यग्रोधःकिंशुकोवे
णुकारवीकंकतीतथा॥धात्रीनिर्गुंडिकाचैवसप्तकाष्ठाःप्रकी
र्तिताः॥२॥बबौसिंहेभृगुवरिचंद्रव्याघ्रंतुवालवे॥वाःराहे
कौलवेसौरीवौतिलैमनुजोरवि॥बुधेभरंगजछाया
गुरुर्वणिश्रुनंतथा॥कुजेवहिरनडाचकरणांधाःप्रकीर्ति
ताः॥४॥सर्वर्षाहितमनवेसुहरयेद्रोगेहरिर्जंबुकोमंडूको
विमयरमूषकक्षपात्स्याकृद्धभःकुंजरः॥बोहानानवकेहरिर्ह
रजलंकोष्ठाविकोनर्जलंस्वल्पंकेपिरवरेषुचंप्रचुरताशेषेषु
वृष्टिःशुभः॥५॥तीक्ष्णामिश्रध्रुवार्धेयद्रव्यंदत्तंनिवेशितं॥
प्रयुक्तंचविनष्टंचद्विष्टापातेचनाप्यते॥६॥पुनश्चाग्निचे
तानिपुष्पोहस्तःपुनर्वसुः॥अभिजित्पौषाचैवअनुराधा
श्वियकृतथा॥७॥रविर्दशंशोहिमरश्मिषोडशंबुधतत्तीये
कुजअष्टभागे॥शनिश्चरेद्वादशभागहारोनभागहारेण
रुशुकवारः॥८॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com